

Likelydende brev sendt
 Det Kgl. Landbruks- og matdepartement
 Norges Bondelag
 Norsk Bonde og Småbrukarlag
 Landbruksdirektoratet

Dato: 16. juni 2023
 Ref.: Kvoter ku 2023

ANBEFALING OM JUSTERING AV FORHOLDSTALLET FOR KVOTER - KUMELK 2023

Kvoteariet 2023

Landbruks- og matdepartementet fastsatte i november 2022, i samsvar med anbefalingen fra TINE, et forholdstall for disponibel kvote for kumelk på 0,95. Tilførselen av mjølk hittil i år har vært lavere enn forventet og behovet noe større. TINE anbefaler derfor at Landbruks- og matdepartementet øker forholdstallet.

Tabellen nedenfor viser produksjonen i 2022 og i jan-mai 2023. Juni-des 2023 er fra siste prognose 2023¹. Prognosen viser 1 371 mill. liter med uendret forholdstall. Dette vil innebære en kvotefylling på 92,1. I 2022 var kvotefyllingen 92,4 prosent med et forholdstall på 0,99.

	2022 - 0,99	2023 - 0,95 per nov 22	2023 - 0,95 per juni 23	2023 - 0,98 per juni 23
Jan	134,7	125	123,9	123,9
Feb	123,1	114	113,2	113,2
Mar	136,3	127	124,8	124,8
Apr	129,9	122	120,0	120,0
Mai	131,3	125	122,9	122,9
Jun	120,2	115	112	113
Jul	112,7	109	107	108
Aug	108,7	105	104	106
Sep	105,3	103	103	105
Okt	111,9	110	110	113
Nov	114,5	112	112	116
Des	119,8	118	118	122
SUM	1 448,4	1 385	1 371	1 388
Kv.fylling	92,4 %	92,1 %	91,1 %	89,5 %
Usikkerhet - 1 prosent		1 371	1 363	1 380
Usikkerhet + 1 prosent		1 399	1 379	1 396

¹ <https://www.xn--norskmelkervare-rlb.no/prognoser>

Leveransene hittil i år er 8,3 mill. liter (-1,3 %) lavere enn første prognose med et forholdstall på 0,95 (per nov 22). Tilsvarende er forventet kvotefylling for hele året 1 prosentpoeng lavere. Sammenlignet med 2022 er leveransene per mai redusert med 50,5 mill. liter (-7,7 %).

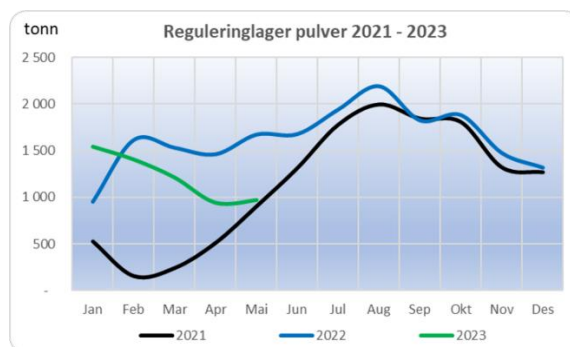
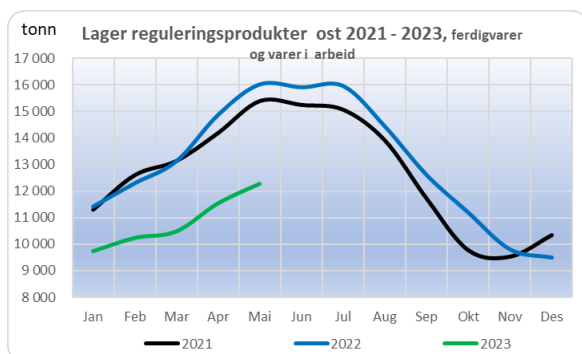
Årsaken til reduserte leveranser er lavere avdrått og dyretall enn forventet, henholdsvis -1,3- og -1,8 prosent. Det har vært fokus på utnytting av norske fôrressurser. Dette, sammen med varierende grovfôr kvalitet og økte kraftfôrpriser, kan ha medført at avdråtten er lavere enn først prognostisert.

Som vist i tabellen over er det lagt inn en usikkerhet i prognosene med +/- 1 prosent, noe som utgjør +/- 8 mill. liter for resten av året.

Hittil har det vært varierende værforhold i ulike deler av landet, men gjennomgående en sen og kald vår. Fra Trøndelag og nordover har det vært kaldt og mye nedbør, mens det er tørke på sør- og østlandet. I Rogaland er første-slåtten over og med gode avlinger, men tørken den siste tiden hindrer gjenveksten. I øst er første-slåtten variabel og det er stort behov for regn. I prognosene er det lagt til grunn at en samlet på landsbasis opplever en tilnærmet normal utvikling resten av innhøstingssesongen.

Reguleringslageret

Reguleringslagrene for ost og pulver ble redusert på slutten av 2022. Fra august til desember ble lageret av ost redusert med 5 000 tonn og pulver med ca. 900 tonn. Lageret av ost er kritisk for å dekke den melkefattige perioden i 3. kvartal. De første månedene av 2023 har det vært en svak økning av ostelageret og en reduksjon av pulverlageret med ytterligere 345 tonn.

Industrielt behov

For kvoteåret 2022 ble det opprinnelig angitt et behov på 1 375 mill. liter før risikovurdering og et samlet behov for å håndtere svingninger og risiko på 1385-1400 millioner liter. Det industrielle behovet i dag vurderes til om lag 1400 mill. liter for kalenderåret 2023.

Normale svingninger i etterspørsel vil kunne håndteres med lagerbygging/-nedbygging av reguleringsprodukter, fortrinnsvis hvitost og skummetmelkpulver.

En leveranse utover behov vil nyttes til å bygge lager av fett og produksjon av ulike vellagrede produkter. En leveranse noe lavere enn behov vil innebære ytterligere lagernedbygging.

Vurdering av tiltak

TINE har vurdert ulike tiltak for å øke produksjonsvolumet:

- Faglig rådgiving
- Ulike prisstimuli
- Økt forholdstall
- Reduksjon eller bortfall av overproduksjonsavgift

De siste tre månedene har rådgivingsapparatet hatt fokus på kvotefylling med spesiell vekt på leveranser i 3. kvartal. Så langt kan vi ikke se vesentlig effekt av disse tiltakene

Pris og tilskuddsøkninger som følge av jordbruksoppkjøret vil gi en forsterket produksjonsstimulans fra 1/7, men det er usikkerhet om hvor stor effekt vi får innværende år.

Differensiering av noteringspris for å utnytte bedre fleksibilitet i industri er begrenset av øvre prisgrense. Prisdifferensiering til industrien er derfor vesentlig svakere enn prisdifferensiering til produsent.

Økt forholdstall vil påvirke produksjonen. Det antas at en vesentlig del av økningen vil komme i 4. kvartal. Våre prognoser indikerer at et forholdstall på 0,98 vil gi en produksjon i intervallet 1 380 til 1 396 millioner liter melk. En økning av forholdstallet til 0,99 forventer vi vil gi ytterligere 5-7 mill. liter. For å sikre oss mot å komme i en underskuddssituasjon anbefaler vi en økning til 0,99.

Reduksjon eller bortfall av overproduksjonsavgift vil innebære at en utnytter produksjonskapasitet maksimalt. Hoveddelen av produksjonsveksten vil imidlertid komme i 4. kvartal og ha begrenset nytte for industrien. Vi anbefaler derfor ikke dette tiltaket nå.

Utsiktene for 2024

I kommende år forventer vi et industrielt behov på nivå med i år. Innstilling til forholdstall for 2024 vil, i tillegg til industrielt behov, avhenge av hvordan kvotefyllingen på det enkelte bruk utvikler seg og størrelse på utgående lagerbeholdninger.

ANBEFALING

TINE vil ut fra endringer i industriens behov, lagersituasjonen og framlagte prognoser anbefale at avtalepartene justerer forholdstallet for kumelk i 2023 til 0,99.

Ved ekstreme endringer av tilførsel som følge av en vesentlig forverring av vekstforhold, ber vi om å få komme tilbake til departementet med nye anbefalinger.

Med vennlig hilsen
TINE SA

Johnny Ødegård
Konserndirektør